

Myrvang, Galtvik, Berg, Rik. Olsen og Jacobsen, hver 2 stemmer, samt Vassbotn, Mjelde, Samuelsen, Lappen, Indrehus, Eiesland, Landheim og Aaen hver 1 stemme.

Præsidenten: De som er valgt med samme stemmetal, er opført i alfabetisk rækkefølge. Præsidenten vil henstille til valgkomiteens medlemmer at møte i lagtingssalen imorgen kl. 11.

Møtet hævet kl. 8,10.

Møte den 21de januar kl. 11 fm.

Præsident: Mowinkel.

Mottat av den dertil opnævnte deputation indfandt Hans Majestæt Kongen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer, høiestøret og flere autoriteter.

Hans Majestæt Kongen opläste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer repræsentanter.

Naar folkets repræsentanter nu optar sit arbeide, vil jeg uttale det ønske, at det maa lykkes Stortinget til gavn for fædrelandet at løse de mange og vigtige opgaver, som under disse alvorlige tider melder sig.

Det venskabelige forhold til alle fremmede magter er opretholdt under de forhandlinger, som Norge og de krigførende, hver til beskyttelse av sine interesser, har hat at føre med hverandre i spørsmål, som krigen fremkalder.

Under iagttagelse av streng nøytralitet til alle sider paagaar Norges arbeide for at avverge farer og for at fjerne eller indskrænke hindringerne for vort næringsliv, baade de hindringer, som enhver krig i vor nærhet vil bevirke, og de, som lægges de nøytrale ivelen ved foranstaltninger, som ikke kan anerkjendes for tillatt i folkeretten.

Det er en særlig tilfredsstillelse i disse tider at kunne nævne, at Norge, netop i arbeidet for varetagelsen av de nøytrales rettigheter, har vedlikeholdt den gode forbindelse med Danmark og Sverige.

Forhandlingerne mellem Norge og Sverige om flytlappenes ret til renbeite m. v. paa gaar fremdeles.

Der vil bli Stortinget forelagt forslag om opprettelse av en ministerpost i Rom.

Overensstemmende med enstemmig forslag fra utenrikskommissionen er der, efter at Stortinget hadde git de fornødne bevilgninger, opprettet et lønnet generalkonsulat i Melbourne, lønnete konsulater i San Francisco og Chikago samt en lønnet vicekonsulpost ved det ulønnede generalkonsulat i Valparaiso.

Landets næringsveier har i det forløpne aar git et ujevnt utbytte.

Jordbrukets avkastning har været under middels. Det har arbeidet under vanskelige vilkaar, idet kunstgjødsel og særlig kraftforstoffene er steget sterkt i pris og delvis har været vanskelig at faa fat i.

Da jordbruksnæringen under de nuværende usikre forhold i særlig grad paa kalder statsmagternes opmerksomhet, har regjeringen fundet at burde yderligere støtte denne ved foranstaltninger sigtende til at skaffe kunstgjødsel og kraftfor til overkommelige priser.

Statens Provianteringskommission har fortsatt sin virksomhet. Der er av staten indkjøpt og kontrahert betydelige mængder av korn, mel, sukker samt forstoffene og gjødningsstoffene m. v.

Spørsmålet om rikets kornforsyning vil iøvrig bli behandlet av den nu nedsatte kornmonopolkommission.

De sterkt stigende priser paa varer, som landets befolkning daglig trenger, har frembragt en almindelig dyrtid, som maa paa kalde statsmagternes opmerksomhet. Forslag om forholdsregler mot dyrtiden og om tilveiebringelse av midler for dette øiemed vil bli forelagt for Stortinget i den nærmeste fremtid.

Skogbruken har hat et meget godt aar. Tømmerpriserne er steget til en høide som aldrig før.

Skibsfarten har paa grund av krigsforholdene hat en stadig og hurtig stigende fragtkonjunktur med fragsatser og skibspriser saa høie som ingensinde tidligere. De høie fragter har tilført landet betydelige indtægter, men volder samtidig store og stigende vanskeligheter for mange av landets næringsveier og den hele befolkning, da de høie fragter fordyrer alle varer, som maa skaffes fra utlandet.

Fiskerierne har nydt godt av høie priser, og denne næring maa antages at ha git et meget tilfredsstillende utbytte, om end fordyrelsen paa garn, kul og alslags

bruksgjenstande har øket utgifterne betragtelig.

Enkelte grener av industrien har hatt fordele av konjunkturerne, mens andre har arbeidet tungt, særlig paa grund av vanskelig tilførsel av raastoffe og forbruksaker samt prisstigning paa disse.

Handel og omsætning har i det hele tatt git et godt, omend ujevnt utbytte.

Der vil i nær fremtid bli forelagt Stortinget forslag om opprettelse av et særskilt departement for sjøfart, fiskeri, industri og handel.

Der har været god sysselsættelse for arbeiderne utover det hele land og liten arbeidsløshet. En række arbeidsavtaler utløper iaar. Forhandlingerne mellom partene er tildels paabegyndt under ledelse av riksmæglingsmanden. Disse forhandlinger vil forhaabentlig lede til et tilfredsstillende resultat.

Arbeidet paa jernbane-, vei- og havneanlæg er holdt paa fuld høide og budgetterne for kommende termin er opgjort med tildels noget høiere beløp.

Paa det tekniske undervisningsvæsens budget vil der bli foreslaaet bevilgning til opprettelse av et teknologisk institut i Kristiania. Interessen for fagskoler for de forskjellige haandverk viser sig at være i sterk vekst.

Der vil som ifjor bli Stortinget forelagt forskjellige forslag, sigtende til ved ekstraordinære foranstaltninger yderligere at styrke land- og sjøforsvaret. Vernepligtsalderen vil bli foreslaaet nedsat til 21 aar. Spørsmålet om indførelse av en verneskatt er under forberedelse.

De forskjellige statsindtægter maa efter omstændighetene siges at ha git et tilfredsstillende utbytte, og statsregnskapet for forrige termin er opgjort med et ikke ubetydelig overskud.

Der er ihøst optat et nyt laan i Amerika paa 5 millioner dollars, og det engelske laan av 1914 er helt indfridd.

Statsbudgettet for kommende termin er opgjort med sparsomhet. Utgifterne viser dog en betydelig stigning, som tildels har sin aarsak i de raadende ekstraordinære forhold. De paa det ordinære budget opførte utgifter har kunnet dækkes med forsigtige indtægtsanslag, men man har ikke kunnet avsætte noget beløp av de ordinære indtægter til dækning av ekstraordinære utgifter. Disse utgifter maa søkes dækket ved ekstraordinær beskatning av krigskonjunkturindtægter.

I medhold av Stortingets beslutning av 24de juli 1915 er der under 30te december næstefter opnævnt en kgl. kommission til behandling av spørsmålet om revision av toldtariffens toldsatser.

En række lovforslag, som blev fremsat for Stortinget i forrige periode, men av dette ikke behandlet, vil bli fremsat paany. Desuten vil bli fremsat flere nye lovforslag, hvoriblandt særlig fremhøves: lov om ordning av statens pensionsvæsen, om ophævelse av magistratsemployeerne, om kommission, handelsagentur og handelsreisende, om offentlig regulering av husleie, om industrielt hjemmearbeide, om forbud mot rusdrik under militære øvelser og under visse andre forhold, om forskjellige forhold i fiskeværene, om maskinister paa dampskibe, om Norges landbrukshøiskole, om foranstaltninger mot plantesygdomme og om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse. Lov om forsorg for barn av 10de april 1915 er sat i kraft fra nytaar.

Arbeidet med spørsmålet om uførhet og alderstrygd for det norske folk er i de sidst forløpne aar blit fortsat. Proposition i saken vil antagelig kunne bli færdig i løpet av indeværende aar eller i begyndelsen av næste.

Alkoholkommissionen har fremlagt en flertals og en mindretals indstilling til ny ædruelighetslov, likesom den har avgitt en særskilt indstilling til lov om adgang til at drive herberge og bevertning og om forebyggelse av smughandel med alkoholholdige drikke. Paa grundlag av sidstnevnte indstilling vil der for indeværende Storting bli fremlagt et lovforslag. Derhos er optat til behandling spørsmålet om nye lovregler angaaende de saakaldte «livsvarige» rettigheter.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 65de ordentlige Stortings forhandlinger aapnet.

Git paa Kristiania slot den 20de januar 1916.

Haakon.

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplæst av statsraad Urbye, mottok

Præsidenten paa Stortingets vegne for-
annævnte dokumenter og ytret:

Deres Majestæt! Mine herrer repræsentanter!

Det Storting, som nu skal gaa til sit virke, faar baade mange og store opgaver at arbeide med. Naar dertil kommer, at vi fremdeles befinder os i en tung og alvorlig tid, hvor krigens ulykke ligger knugende over verdens høiest civiliserte nationer, maa vi være forberedt paa, at Stortingets arbeide ikke blir let. Men jeg er viss paa, at Stortinget vil lægge al sin kraft, al sin evne, al sin fædrelandskjærlighed i arbeidet, og vi har alle det haab, at vi sammen med kongemagten skal kunne løse opgaverne til gagn og lykke for vort land.

I det haab samles vi i ønsket:
Gud signe Konge og fædreland!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestæt Kongen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputation, som hadde fungert ved motagelsen.

Præsidenten: Jeg foreslaar, at tron-talen og beretningen om rikets tilstand utlægges for at foretages i et senere møte.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Møtet hævet kl. 1,25.

Møte den 22de januar kl. 10 form.

Præsident: Mowinckel.

Dagsorden:

1. Indstilling fra valgkomiteen om forandring i forretningsordenens §§ 10 og 12 (indst. S. nr. 1).
2. Referat.

Præsidenten: Mine herrer repræsentanter!

Atter er vi rammet av en betydelig brandulykke, idet byen Molde i løpet av natten for en stor del er lagt i aske. Jeg vet, jeg har samtlige repræsentanter med

mig, naar jeg uttaler Stortingets varme deltagelse for den ulykke, som er overgaaet denne by; og jeg tror ogsaa, at alle repræsentanter vil være enige med mig, naar jeg siger, at Stortinget sammen med regjeringen vil være med at yde al den støtte og hjelp, som maatte være paakrævet. Jeg beder om Stortingets bemyndigelse til at sende byens ordfører et telegram, som gir uttryk for disse følelser, som jeg her har søkt at gjøre mig til talsmand for.

Forsamlingen paahørte staaende præsidentens uttalelse.

Barman: Maa jeg faa lov til som representant for Molde by at uttale min inderlige tak for den deltagelse, som er uttrykt i de medfølende ord, der har lydt fra præsidentstolen, og jeg vil bære Molde bys tak frem her for præsident og Storting.

Sak nr. 1.

Indstilling fra valgkomiteen om forandring i forretningsordenens §§ 10 og 12 (indst. S. nr. 1).

Præsidenten: Da valgkomiteen ikke kan faa nedsat de faste komiteer, før denne sak har fundet sin avgjørelse i Stortinget foreslaar præsidenten, at saken behandles straks.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Komiteen hadde indstillet:

I.

Foruten de i reglementets § 11 anordnede faste komiteer nedsættes en justiskomite nr. 2 bestaaende av 7 medlemmer.

Votering:

Komiteens indstilling under I bifaldtes enstemmig.

Videre var indstillet:

II.

Stortingets forretningsordens § 10, 1ste punktum og § 12, 1ste og 2det punktum, skal herefter lyde saaledes: